

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Матеріал і методи дослідження. Статті наукометричних баз Scopus та Web of science за останні 10 років, матеріали міжнародних конференцій. Застосовано бібліосемантичний метод, контент-аналізу, інформаційно-аналітичний.

Результати дослідження. Дослідження останніх років доводять незаперечний факт, що вода — це найпоширеніший природний ресурс. 70% поверхні нашої планети вкрито водою, тому часто виникає хибна думка про невичерпність і загальнодоступність водних ресурсів. Проте це не так, адже придатної для споживання населенням та для функціонування більшості земних екосистем прісної води зовсім небагато, її частка у загальних водних запасах становить лише 2,53%, за даними Центру екологічних ініціатив «Екодія». Питна вода є надзвичайно дефіцитним продуктом в багатьох регіонах нашої планети. За даними ВООЗ, в умовах дефіциту водних ресурсів постійно проживають понад 2 млрд людей. Відповідно до незалежних оцінок 40% населення Землі вже до 2030 року зіткнеться із глобальним дефіцитом води (The United Nations World Water Development Report, 2021). У зв'язку з хворобами, що пов'язані зі споживанням непридатної для пиття води, щодня помирає 6000 людей, переважно це діти у віці до п'яти років (GLOWA — Globaler Wandel des Wasserkreislaufes, 2005). До того ж, майже на всій планеті спостерігається посилення негативного впливу на кількісний та якісний стан водних ресурсів таких чинників як зміна клімату, землекористування, збільшення кількості населення, забруднення води, зростання споживання води. 22 мегаполіси з населенням понад 10 млн мешканців вже незабаром можуть зіткнутися з проблемою водопостачання та водовідведення. Згідно з прогнозами вчених, уже в період 2035–2045 рр. об'єм прісної води, який споживає людство, зрівняється з її ресурсами. Розуміння нової глобальної проблеми поволі формується і в Україні. За даними вітчизняних науковців (Жукова О., Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю.) основною причиною зменшення водних ресурсів буде зростання ресурсів тепла на фоні переважно незначних (до $\pm 10\%$) змін ресурсів зволоження. Розрахунки індексів зволоженості/посушливості засвідчили, що в Українських Карпатах збережеться зона надмірного зволоження. Однак перевищення ресурсів зволоження над випаровуванням стане меншим ніж у базовому періоді, що призведе до зниження водних ресурсів річок Українських Карпат.

Висновки. Зміна клімату є гострою проблемою охорони здоров'я, яка вимагає негайних заходів. Щоб подолати виклики, пов'язані зі зміною клімату, вкрай важливо вживати заходів як для пом'якшення, так і для адаптації. Зусилля щодо пом'якшення наслідків можуть допомогти зменшити викиди парникових газів і уповільнити темпи зміни клімату, тоді як стратегії адаптації можуть допомогти громадам підготуватися до наслідків зміни клімату та реагувати на них.

Власик Л.І.

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ГІГІЄНИЧНИХ ПРИНЦИПІВ ТА ПІДХОДІВ ДО МІНІМІЗАЦІЇ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ПРИРОДНИХ І АНТРОПОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА СТАН ДОВКІЛЛЯ УРБАНІЗОВАНИХ І ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ БУКОВИНИ

Кафедра гігієни та екології

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Незважаючи на поширення в народному господарстві токсиколого-гігієнічні аспекти застосування нанометалів ще недостатньо вивчені. Особливості їх форми та кількісної концентрації не включено до алгоритму для виявлення зв'язку між забрудненням повітря та станом здоров'я населення, У результаті антропогенного впливу в гірській частині Українських Карпат за останні роки гостро постала загроза порушення екологічної безпеки регіону.

Мета дослідження. Проаналізувати особливості негативного впливу природних і антропогенних чинників на здоров'я населення та стан довкілля, обґрунтувати гігієнічні

принципи та підходи до його мінімізації на урбанізованих та заповідних територіях Буковини.

Матеріал і методи дослідження. Дані порівняння фізико-хімічних властивостей наночастинок (НЧ) різної форми (сферичної, декаедричної). Результати моделювання шкідливого впливу НЧ на організм людини. Результати досліджень вмісту ультрадисперсних частинок (УДЧ) в атмосферному повітрі м.Чернівці. Санітарно-гігієнічні та мікробіологічні показники для оцінки якості заповідних територій Чернівецької області. Застосовано бібліосемантичний, контент-аналізу, інформаційно-аналітичний, статистично-аналітичні методи.

Результати дослідження. У роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення завдання токсикогігієнічної оцінки шкідливої дії наночастинок срібла декаедричної форми, що може лягти в основу розробки концепції з оцінки безпечності хімічних речовин нанорозмірного діапазону. Удосконалено підходи до використання моделі для прогнозування та оцінки кількості зародження нових частинок нанометрового діапазону в атмосферному повітрі за конкретних умов упродовж доби. Виявлено 3 варіанти результатів оцінки забруднення повітря УДЧ. Розроблено підходи до їх включення до алгоритму для виявлення зв'язку між кількісною концентрацією УДЧ в повітрі та станом здоров'я населення, моделювання вибору конфаундерів та визначення лаг-структури при проведенні епідеміологічних досліджень. Обґрунтовані концептуальні засади екологічної безпеки Покутсько-Буковинських Карпат, які забезпечуються шляхом реалізації комплексу інженерних, нормативно-правових та управлінських заходів із залученням громадськості до збереження екосистеми Покутсько-Буковинських Карпат. Доведено перспективність методу біологічного очищення від органічних та мікробіологічних забруднень водотоків гідроекосистеми ПокутськоБуковинських Карпат та мінімізації екологічної небезпеки від їх негативного впливу на гідросферу шляхом використання волокнистого носія типу «ВІЯ». Запропоновано систему управлінських та нормативно-правових заходів для мінімізації екологічної небезпеки від дифузійних забруднень гідросфери внаслідок екологічно небезпечної господарської діяльності населення в басейні річок Сірет та Черемош.

Висновки. Розроблено концепцію оцінки безпечності хімічних речовин нанорозмірного діапазону. Удосконалено підходи до використання моделі для прогнозування та оцінки кількості зародження нових частинок нанометрового діапазону в атмосферному повітрі за конкретних умов упродовж доби. Доведено перспективність методу біологічного очищення від органічних та мікробіологічних забруднень водотоків гідроекосистеми Покутсько-Буковинських Карпат та мінімізації екологічної небезпеки від їх негативного впливу на гідросферу шляхом використання волокнистого носія типу «ВІЯ».

Грачова Т. І.

ВПЛИВ ЯКІСНОГО СКЛАДУ ХАРЧОВИХ РАЦІОНІВ НА СТАН ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ХЛОПЧИКІВ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ М.ЧЕРНІВЦІ

Кафедра гігієни та екології

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Сучасний стан харчування дитячого населення України характеризується негативними змінами, що спричинені погіршенням соціально-економічної та екологічної ситуації в країні. Недостатнє забезпечення дитячого організму основними нутрієнтами не тільки сприяє гальмуванню процесів росту та розвитку, але й знижує адаптаційні можливості організму дітей. Тому, належна організація дитячого харчування сприяє адаптації дитячого організму до умов життєдіяльності, підвищенню працездатності, зміцненню і збереженню здоров'я.

Мета дослідження. Мета наших досліджень полягала у вивченні впливу якісного складу харчових раціонів дошкільних навчальних закладів (ДНЗ) на ступінь гармонійності фізичного розвитку хлопчиків дошкільного віку.